

16

III. évfolyam, 55. szám.

Elfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyenlő száma ára - - - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, ==
1907. május 22, szerda

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Ujvidék árvizveszedelemben.

Nem szenzációhajhászás vezérel e sorok megírásánál, hanem az aggodalom, mely a Duna folytonos áradásának látásakor elfog bennünket, készlet arra, hogy a közelgő veszéllyel e helyütt komolyan foglalkozunk.

Ezernyolcszázhetvenhat óta nem volt a Duna vize oly magas, mint az idén. Akik a Duna partján sétát tesznek, ijjesztő képét látják annak a veszélynek, amely hála az istennek, még nem fenyeget teljes komolysággal, de amely a sors szeszélyessége folytán könnyen végzetessé válhatik. A Duna medrét elhagyta és sok helyütt komoly aggodalomra ad okot. Egyes területek teljesen víz alatt állanak és már tegnap hírért hallottuk annak, hogy a medréről kilépett vizóriás a gátakat, védtöltéseket is keresztöltötte és sebes rohammal a város külterületére hömpölygött.

A városi törvényhatósági bizottságának állandó árvizbizottsága a veszély láttára működését megkezdte. A helyszínére ismételtén kiszállt és megállapította, hogy a város külterületét, legkivált a földeket komoly veszély fenyegeti. Megállapította, hogy a mérnöki hivatal által eddig eszközölt védelmi óvintézkedések keveseknek, gyengéknek bizonyultak és újabb töltések, nyulgátak létesítése halaszthatatlan teendőt képezik. Az árvizbizottság erre a szükséges intézkedéseket megtétette.

A városi mérnöki hivatal mindkét mérnöke nyugdíjaztatása küszöbén áll. A városi közgyűlés nyugdíjazási kérvényeiket már elfogadta és csak még a

miniszteri jóváhagyás szükséges és mérnökeink megszűnnek városi szolgálatban állani. Más városi mérnökeink persze nincsenek. Ennek folytán a nyugdíjazás alatt álló mérnökök végzik az árvízvédelmi teendőket. De amint az egyik mérnök maga kijelentette, tőlük a városi közönsége intenzív munkát nem várhat és így aggodalmunk kétszeres, látva a könnyen végzetessé válható veszedelmet, nélkülözniük kell azokat és olyan mérnökeinket, akik egész tudásukat, lelkiismeretességüket használják fel, hogy a veszély elhárítható legyen.

Mindezeknél fogva teljes határozottsággal arra kérjük a városi tanácsot, hogy költséget nem kimélve sürgősen intézkedjék, hogy a város ideiglenesen a szükséghez képest mérnöki erőkhöz jusson, hogy ezáltal szakértőkben ne legyen hiány. A veszély sajnos sokkal nagyobb, semhogy hosszas gondolkodásra idő legyen. Legyen a városi tanács tudatában annak, hogy a felelőség odiuma az ő vállalkon nyugszik. Kövessenek el mindent, hogy a szerencsétlenség még most, amikor annak még útját lehet állani, elhárítható legyen.

Hétfő délután Bácsmegeye alispánja távirati megkeresést intézett az ujvidéki hatodik cs. és kir. gy. e. helyben állomásozó zászlóaljparancsnoksághoz, melyben sürgősen felszólítja őket, hogy a veszélyre való tekintettel egy század sürgősen a Futtak és Begecs közti területre menjen és ott a mentési munkálatokat haladéktalanul kezdje meg. Hahue százados egy századdal, — mely utászfelszereléssel van ellátva, — nyomban a távirati megkeresés után utnak

indult és már hétfő délután hat órakor a helyszínén volt és a mentési munkákat meg is kezdte.

Futak Ujvidéktől alig tíz kilométerre van. És ha figyelembe vesszük, hogy nemcsak innen fenyeget komoly veszedelem, hanem közvetlen a város alatt is; ugyanis a Duna a légszesz- és selyemgyár melletti területet már teljesen elöntötte, és így már a város közvetlen szomszédságában van, de meg a futtakai országút mentén levő szőlőtelepek is a víznek néhány centiméternyi áradása esetén nagyrésztben víz alá kerülhetnek, továbbá a hadiszigetenél és a felső telepeknél a víz a gátakat keresztöltötte, — úgy hogy tétovázásra nincs idő, elérkezett a tett ideje, mielőtt a baj a város komoly veszélyeztetésével járhatna.

De nemcsak a városi tanács haladéktalan intézkedéseire van szükség, de szükség van a polgárság segítségére is, hisz mindannyiunk vagyona és személybiztonsága foroghat veszélyben és így mindegyikünk kötelessége a veszély beálltával minden rendelkezésünkre álló eszközzel a baj színhelyére sietni és ha másképp nem saját kezünk munkájával az árt pusztításában feltartóztatni.

Az első hívó szóra tegye meg mindenki kötelességét.

A koronázási jubileum.

Ünnepre készül a nemzet. Jövő hónapban lesz a koronázás negyvenéves jubileuma. A király június hó elején Budapestre érkezik s résztvesz a jubileumi ünnepségeken. A magyar kormány lelkesen tesz meg minden előkészületet, hogy az ünnep méltó legyen a magyar nemzethez.

Dal a dalról.

Irtá: Szabolcska Mihály.

A dalosversenyen énekelte az „Ujvidéki Dalárda”.

Mesék tündére, száz csodás alakban;
Ez vagy, ez vagy, ez vagy te dal!
Itt a leányka ajkán most fakadó,
Bimbózó szerelem, szerelem, szerelem;
Amott örök bút síró sziveken:
Az elhaló legutolsó sóhaj, sóhaj tán!
Most templomok felséges boltozatját
Csapdossa szárnyad szelzsolozsmaképen.
Majd munkazajjal váltasz egy tanyát,
Vagy zörgeted a csárdák ablakát,
S jársz andalogni puszták közepében.
Most kis tilinkó hangja vagy csak,
Sövénykerítés jázminbokra mellett.
S merengve míg hallgat leány belül,
Patyolat ágyán könyökére dül,
S úgy álmodik rajtad csókot, szerelmet.
Majd büszke szózat harcok viharában,
Egyszerre zúgva ezrek ajakáról,
Keményre edzed a kardot, a szívet:
A zászlót győzelemre, győzelemre úgy viszed,
S zöngessz apoteozist a halálról.

Gyors elhatározás.

— A Határőr eredeti tárcája. —

Irtá: Zöldi Márton.

Tapasztalatom szerint a külvárosokban az emberek temperamentumosabbak, vállalkozóbbak, mozgékonyabbak, mint a város belső területein, ahol mindenféle szokás, kényszer, előítélet nyúgzi le őket.

Az igaz, hogy arra is jobban inklinálnak, hogy egymást megkéseljék. Elvégre ez is a temperamentum dolga... a kriminális temperamentumé.

A kultúra külső látszat szerint a külvárosban ugyanaz, ami a körutakon belül. A bérházak alig alacsonyabbak, az iskolák meg nagyobbak, szellősebbek s például a Riviéra-kávéház előtt oly terrász terül el, aminőt az összes körutakon hiába keresünk.

Ennek a gyönyörű tropikus növényzettel pazaran díszített terrásznak a közönsége épp oly vegyes, mint érdekes. A legérdekesebb férfivendégek egyike kétségtelenül Zimmer Albert volt. Szép, magas, inkább fekete, mint barna ember, kőresakáll a kőszén csillogására emlékeztet. Ruhaviselete kifogástalanul elegáns. Csak aranyláncának a vastagsága mutatott valami kérkedő karaktert. Igazi uri ember nem visel annyira vastag aranyláncot.

Erről a Zimmerről sok mindenféle hír keringett. Az egyik hír kétségtelenül a valót mondotta. Ez a hír arra vonatkozott, hogy Zimmer

Albert néhány hónap előtt a gabonatörszén letört. Végérvényesen letört kukoricában. Ki is rekesztették a törszédéről.

A bennfentesek tudták, hogy nincs pénze. Már hetek óta apró kölcsönökből élt, sőt olyat is beszéltek, hogy a főpincéernél piszkos adósága van.

Annyival jobban kiemelkedett visszataszítóan pökhendi modora. Alig akart az emberekkel, régi ösmérséivel szóba állani. A pincérekkel szemben is brutálisan követelő volt. — Micsoda kiszolgálás ez? Nem szégyellik magukat? hangzott minduntalan ajkáról. De legjobban megbotránkoztatva az ösmérsőket a következő esemény. Mikor a kávéház terraszát átadták a forgalomnak, özv. Dorrichné is megjelent két leányával uzsonna tájon. Igen csinos két lány volt, ámbár nem egészen fiatalok. A külvárosban, épp úgy, mint a kisvárosban, jobban tudják az ilyesmit ellenőrizni.

Az idősebb Dorrich-leányról, a Karolináról azt beszéltek, hogy már 28 éves. Lamassy, a volt előljáró, a mindent tudó kávéházi alak, azt is tudta, hogy Karolina már 8 év előtt menyasszony volt, de valami hozomány-differencia megszüntette a barátságos vonatkozásokat.

Ez a Lamassy, noha rossz nyelvű, pletykás ember volt, de egyébként gyöngéd puhaszívó alak. Ő figyelmeztette Zimmert, hogy Dorrichleányok ott vannak a terráson.

— Bánom is én, hangzott a közömbös válasz.

— Bocsánatot kérek, protestált Lamassy,

Hosszu idő negyven év egy ember életében. Kétszeresen hosszú, ha ez idő alatt koronát hord felkent homlokán. A nagy tömegek a királyok életéből első sorban a fényt látják meg. Azt hiszik, hogy a koronás fők mindig rózsás ágyon pihennek. Rózsás ágyon, honnan számíztva minden tövis. Hej! pedig, de sokszor jut ki királyi főknak is a bánat, a fájdalom töviséből.

Nincs ez országnak talán egyetlen alattvalója sem, kit annyi bánat, annyi fájdalom sujtott volna, mint épp ő Felségét. Édes testvéröccse, egyetlen fia s végül hitestársa nem természetes halállal multak ki. A fájdalomnak ilyen szörnyű tragédiái sujtották a mi királyunkat.

Nem volt még nép, mely oly őszintén vett volna részt fejedelme minden bánatában, mint a magyar. Épp ugy részt követel magának akkor is, midőn örömnapot készül ünnepelni a király.

A júniusi ünnepély nem csupán a koronázás negyvenéves jubileumát jelenti. De jelenti egyúttal a nemzet és uralkodó közötti kiegyezés örömnapjának negyvenéves jubileumát is. És midőn a kiegyezésre s annak kapcsán megtörtént koronázásra gondolunk: lehetetlen, hogy sziveinkből első sorban ne a kegyelet, mélyhála érzete törjön elő, melylyel boldogult nagyszonyunk, Erzsébet királyné dicső emlékének örök időkre tartozik a magyar.

Ő volt az, ki a nemzet és uralkodó közötti félreértés minden méreganyagát eltüntetette és a kiegyezés létrejöttének érdeméből a legnagyobb rész őt illeti.

A koronázási jubileum alkalmából hálával kell visszagondolnunk Deák Ferencre és és gróf Andrássy Gyulára is, kik szintén orosz-lámrészt vettek ki a kiegyezési mű megalakításánál.

Poétikus véletlensége az eseményeknek, hogy amíg a koronázás alkalmával gróf Andrássy Gyula vette rá ő Felségét, hogy az országgyűlés által felajánlott összeggel a magyar alkotmány védelmezőit, a 48-as honvédek jutalmazza meg: most a koronázás negyvenéves jubileumakor gróf Andrássy fia fogja kétségtelenül rávenni ő felségét, hogy ugyancsak a magyar alkotmány védelmezőit, kik a közelmúlt félreértései ellenében védelmezték azt meg, jutalmazza meg azzal, hogy ne állja királyi vétőjával utját a nemzet által kívánt alkotmánybiztosítóknak. És hiába minden haladópartí rágalmazás és gyanúsítás, mi tudjuk, hogy nem fogja utját állani; hiszen a most jubiláló 40 év alatt szerezte ő Felsége dicső címei között a legdicsőbbet: hogy a legalkotmányosabb uralkodó.

A magyar kormány még nem döntött a jubileumi ünnepségek programja felett. De annyit már is tudunk, hogy e programba a legszebb pontot Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter írta be.

A Fejérváryak és Nyíryek alatt elszoktunk attól, hogy a honvédelmi minisztereknek oly gondolataik legyenek, melyekben hazafias érzés és nemzeti tartalom van. Annál jobban esik, hogy jelenlegi honvédelmi miniszter oly szép, hazafias gondolattal kívánja megünnepelni a koronázás negyvenéves jubileumát.

Említették már a lapok, hogy a honvédelmi miniszter nagyobb honvédtiszti segítőalapot megteremtésén fáradozik. Az alapot közadakozásból, társadalmi uton akarja megszerezni és cima ez volna: I. Ferenc József negyvenéves koronázási jubileumi honvédtiszti segítőalapot.

Szép maga a cél is, de szép és hazafias a gondolat is, mellyel a miniszter e társadalmi akciót ajánlja:

„Negyven évvel ezelőtt az országgyűlés ajánlat föl ő Felségének, ragaszkodása jeléül koronázási ajándékot. Ez alkalommal ő Felsége örvendezettette meg a nemzetet azzal, hogy az országgyűlés által felajánlott összeget a volt honvédek árvái és özvegyei, munka- és keresetképtelenné vált rokkantjai fölségítésére kívánta fordítani. Most a koronázási jubileum alkalmával a nemzet viszonzhatná a szeretet megnyilatkozását azzal, hogy a mai honvédek és családtagjainak társadalmi támogatásával örvendeztetné meg ő Felségét.

A Daloskör zászlószentelési ünnepélye.

Az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör“ pünkösdvásárnap fényes ünnepségek közt és az egész város lakosságának osztatlan részvétele mellett avatta fel zászlaját. A Daloskör ünnepe messze felülemelkedett a szokásos és sablonos zászlószentelési ünnepélyeken.

Ennek magyarázata két körülményben keresendő. Elsőben is Ujvidék határszéli város és minden legparányibb magyar ünnepség az egész város magyarságának és hazafias polgárságának ünnepévé lesz. Így lett a Daloskör az egész polgárság ünnepe. Az egész város közönsége — és köztük nagyszámban a szerbek, — részt kért és vett az ünnepélyen, melynek impozáns lefolyása sokáig kellemes emlékekben lesz, úgy az ittjárt vendégeknek, mint városunk közönségének.

A másik körülmény, amely az ünnepséget a szokásos keretből kiemelte, a Daloskör érdemes elnökének: *Marsányi Elemérnek* köz-

tisztelt személye volt. *Marsányi Elemér* királyi ügyész csak másodéve áll a Daloskör élén, de ez a rövid idő elég volt, hogy a Daloskör különben is rokonszenves működését még jobban megkedveltesse a közönséggel és főleg annak azon részével, mely jó ideig hűgösen távol tartotta magát ettől az intenzivebb partfogást megérdemlő egyesülettől. — Az ünnepség méltó volt városunk derék dalosegyületéhez, méltó e város lakosságának ismeretes vendégszeretetéhez. A vendégek, akik városunkat megtisztolták és körünkbe eljöttek, bizonyára nem felejtik el azt a pár szép órát, amit Ujvidéken eltölthettek.

Az elmúlt hét utolsó napjaiban a fagyos szentek, — elkésvé — hűvös esős idő alakjában köszöntöttek be és már-már aggódni lehetett, hogy az időjárás szeszélyessége elrontja a Daloskör szép ünnepélyét. De hála a magyarok istenének, aki megkönyörült dalosainkon, a több napi esőzés után verőfényes pünkösdi nap sütött ki és árasztotta jóleső melegét, — őszinte öröme azoknak, akik az ünnepséget rendezték és akik az ünnepségeken részt akartak venni.

Az ünnepség védnökei: *Teleki Árvéd* gróf országgyűlési képviselőnk és neje: *Teleki Bella* grófnő voltak. Azonban a grófi családban sajnos hirtelen bekövetkezett betegség lehetetlenné tette, hogy a grófi pár Ujvidék város polgárságának körében megjelenessen. Sajnálatos nélkülözötte távollétét a Daloskör, de sajnálta távollétét a város összlakossága, mely mindenkor boldog, ha szeretett képviselője fenkölt gondolkodású nevével városunkba érkezik. — De nemcsak a grófi család távollátása lohasztotta le a kedvet, hanem igaz sajnálattal kellett nélkülözniünk *Balla Aladár dr.* főispánunkat és szeretetreméltó nejét, akik kis fiuk betegsége folytán néhány nappal előbb az olasz tengerpartra voltak kénytelenek utazni. — És távollátott az ünnepségtől *Szalay Lajos kir.* tanácsos, polgármesterünk is, akinek távollátásával lejjebb foglalkozunk.

És ha mindezek dacára az ünnepség szépen, méltóságteljesen és impozánsan folyt le, ugy ezt a Daloskör és annak elnökének népszerűsége javára írjuk.

Az ünnepségek szombaton vették kezdetüket. Szombaton érkeztek meg a különféle dalosegyületek: így a budapesti „Törökves“ nevű dalegyület, a zombori Polgári Dalegyület, az Országos Magyar Dalegyület, a temesvári gyárvárosi Zene- és dalegyület, az Első nagyikikindai Polgári Dalegyület, a rákosligeti Dal- és Zenekör (egyforma ruházatukban, — két öltöny, — igen jól festettek,) a zombori Kaszinó egyleti Dalárda, a szabadkai Dalárda, a palánkai és kátyi dalegyületek küldöttei stb.

ugy tudom, hogy azok önnek közeli rokonai. Az ön boldogult édes anyja szintén a Dorrich leány volt és . . .

— És aztán? Hagyjon nekem békét. . . Van nekem más bajom.

Elment, anélkül, hogy figyelmére méltatta volna rokonait. Lamassy haragosan tekintett utána.

— Nem hittem, hogy ilyen komisz fráter, dörmögte magában.

Vagy három nappal később az éjjeli órákban Lamassy véletlenül egyedül maradt Zimmerrel a teraszon melyen Zimmer unottan hallgatott, amikor a következőt mondotta:

— Zimmer, maga le van törve.

— Le.

— Nagyon.

— Nagyon.

— Fogadni mernék, hogy 5 forint sines a zsebében.

— Fogadhat, mondotta Zimmer, hogy egy sines, éppen egy koronát akartam magától kérni.

— Jó az mellékes, folytatta Lamassy, itt arról van szó, hogy magát urrá tegyem.

— Urrá?

— Igen, én tartozom magának azzal, az ön édes atyja egyszer olyan bajból huzott ki.

— Jó, jó, sürgette Zimmer, nem szeretem az érzékenységi momentumokat, a dologra!

— Hát igen, ha akarja csak a kezét kell kinyújtani, és három hét múlva, hogy egyebet ne mondják, automobilozhat. . . Jól értse meg: a saját automobilján.

Zimmer csettintett a nyelvvel. Azt akarta kifejezni, hogy az autómobil határozottan megelé hajlamainak. Élénken tudakolta:

— Micsoda tizlet?

— Házasság. . .

Zimmer vállat vont.

— Az nem üzlet.

Lamassy élénken kezdte magyarázni, hogy Novszkynéről van szó. A gazdag özvegyről, kinek a készpénze több, mint 70.000 forint. . . . Hát még a többi. . .

— Nem kell, mondotta Zimmer.

— Talán nem találja elég szépnak?

— De igen, ha jobban volnék diszponálva, udvarolnék is neki. . .

— Hát? . . .

— Nem nősülök, punktum.

Lamassy felpattant.

— Furcsa fráter maga; tölem egy koronát pumpol és 100.000 forintot visszautasít. . . Maga beteg. . . Zimmer diadalmasan mosolygott.

— Ez a betegség nem sokáig tart, legfeljebb három napig.

— Hogyan?

— Zimmer izgatottan mondotta el, hogy egy erdélyi rézbányát fezirozott. A dolog már teljesen rendben van, a szindikátus megalakult. Ő kap három, legfeljebb négy nap múlva száz-ezer forintot készpénzben és ugyanannyit részvényekben.

— Látja, Lamassy, ezért nem váltam meg az aranyláncból, pedig koplaltam, de nem akartam, hogy észrevegyék a snasszt. . . Ez árthatott volna.

Negyednapra már mindenki tudta a Riviréa káveházban, hogy Zimmer Albert gazdag ember lett. Nem lehetett kétség, a saját automobilján, a saját sofförjével, jelent meg a terrász előtt.

És mintha kicserélték volna. Csupa ked-

vesség, nyájasság volt, a pincéreknek a vállát veregette, olyan embereket, kiket azelőtt meg se látott, ő szólított meg, és tudakolódzott becse s családjuk után.

Nem ösmertek rá. . . De hátra volt a csattanó. . . Oda ment a Dorichékhöz, illedelmesen kezét csókolt a mamának, s egész délután a leányokat mulattatta, aztán hazaszállította őket az automobiljában.

De ez semmi. Másnap délben, mint jó rokon, felajánlotta a mamának, hogy amennyiben a leányok hozományának valami hujja van, hát ő szívesen pótol hozzá. Karolina, ki a nagylelkű ajánlatot hallotta, szomorúan jegyezte meg.

— Kérem. . . kedves rokon. . . ki vesz el olyan leányt, akit a vőlegénye cserbe hagyott?

Zimmer Albert felugrott, érdekes barna arcán egy kis izgalom piroslott. Gyors elhatározással mondotta:

— Mit mondasz, Lina, hogy ki vesz el? Ohó, erre ne legyen gondod. . . és a végső esetben itt vagyok én. . . Igen én. . . velem rendelkezhetsz. . . érted?

Még az este vőlegény lett.

Éjjel után Lamassy már mindenkinek elmondta az eljegyzési hírt a Riviréa terraszán. Később Zimmer is odaérkezett. Lamassy sokáig beszélt vele.

— Derék, nagyon derék, mondotta, csak azt nem értem, hogy miért hengegett ön azelőtt olyan rettenetesen.

Zimmer mosolygott.

— Miért? Mert nem voltam senki, nem voltam semmi. . . Az ilyen embereknek szükségük van a hengegésre. . . Ez az. . .

A városunkba érkezett dalos-vendégeket a Daloskör tagjai várták a vasuton és kalauzolták. A vendégek nagy része polgári házak vendégszeretétét élvezték.

A katonai zenekar „másoldalon való szolgálatbani elfoglaltsága miatt” a szombat esti térzenén nem játszott. Az utolsó percben mondotta le a térzenét és szerencsére a temerini zenekar kíségette dalosainkat kellemetlen helyzetükből. A térzenén tehát ők játszottak.

Este nyolc órakor a Daloskör fáklyásmenetet rendezett, mely impozáns és szép volt és amely, miután a védnökök nem voltak jelen, csak a vendégek tiszteletére volt rendezve. A fáklyásmenet után a Dunaparti vendéglőben kitűnően sikerült ismerkedési estély volt, melyen a vendégeken kívül a helyi közönség nagyszámában jelent meg.

Vasárnap reggel vette kezdetét tulajdonképpen az igazi ünnepe. Reggel 9 órakor a vendégek saját egyleti zászlóik alatt, a kosorus leányok és vőfények a Dunaparti vendéglő előtt gyülekeztek és innen indult meg a menet zene-szóval a városba. A menet gyönyörű képet nyújtott. A sok dalegylet, a szebbnél-szebb kosorusleányok remek képet alkottak. A menetet a védnök-nő-helyettes: *Piukovichné Mária* urasszony zászlóánya-helyettesnek futaki-utcai lakása elé és onnan a zászlóányával a beltéri római katolikus templomba vonult. Ott *Amon Pál dr.*, plébános, c.-kanonok a templom bejárájában fényes papi segédlet mellett a zászlót ünnepélyesen felszentelte. A szentelés alatt a plébániai Cecilia egyesület egyházi dalokat énekelt.

A zászlószentelésnél nélkülöztük *Szalay Lajos* kir. tanácsos, polgármestert. *Szalay Lajos* a rendezőség hibájából joggal sértve érezte magát és teljesen távol tartotta magát. Nincs szándékunkban az ünnepegről szóló tudósításunkba dissonáns hangokat belekeverni, de annyit mégis meg kell mondanunk, hogy a város érdemes polgármesterét, — a rendezőség figyelmetlensége, — abba a kényszerhelyzetbe hozta, hogy távolmaradni volt kénytelen.

A menetet a templomból a lókerthez vonult. Déli 12 óra felé járt az idő, midőn a díszes menet az „Ujvidéki lövészegylet” kerthelyiségébe érkezett, ahol már nagy közönség türelmetlenül várakozott.

Amint a menetnek éle feltűnt a kert kapujába, a kert emelvényén a cs. és kir. 70. gyalogezred zenekara rázendített a „Rákóczi induló”-ra, amelynek lelkesítő zenéje mellett közel fél órán át tartott a bevonulás.

Minek utána *Piukovich Ferenccé* zászlóánya, számos uriaszonytól, urileánytól, városunk vezető uraitól, a dalosoktól s egyéb nagy közönségtől körülvéve elhelyezkedett a szabad ég alatt e célra készített asztalnál, a dalosversenyen összegyűlt összes dalegyletek elénekelték a „Hymnus”-t, aminek megtörténtével *Harsányi Elemér*, mint az „Ujvidéki polgári magyar daloskör” elnöke 1 órakor megnyitotta a diszközgyűlést.

Mindenekelőtt kimentette az elmaradt gróf Teleki Árvédet és nejét, dr. Balla Aladárt és Szalay Lajost s azután röviden vázolván az ünnepély jelentőségét *Piukovich Ferenccé*, mint gróf Teleki Árvédné zászlóánya-helyettese átadta a felszentelt daloskört *Harsányi Elemér* daloskört elnöknek, aki miután azt pár lelkes szóval átvette, szólásra hívta fel dr. *Kolpaszky Jánost*, az „Országos magyar dalegylet” kiküldöttjét.

Dr. *Kolpaszky* hazafias, szép szavakban arra buzdította az „Ujvidéki polgári magyar daloskör” tagjait, hogy becsülettel szolgálják zászlójuk szent ügyét s egyszersmind átadta nekik az „Országos magyar dalegylet” üdvözlését. Következett erre a zászlószegeknek a zászló rudjába való beverése.

Itt említjük meg, hogy a zászló rózsaszínű és fehér selyemből készült e fölírással: „Az ujvidéki polgári magyar daloskör”, rajta hasonló színű szalagokkal, melyek e felírásokat tartalmazták: gr. Teleki Árvédné — Nec alta, nec profunda me detterrent. Aranysegeket vertek be: *Piukovich Ferenccé* gróf Teleki Árvédné helyett, *Balla Árpád* Kossuth Ferenc helyett, *Bozsenik Béla* gr. Apponyi Albert helyett, *Balla Árpád* Szalay Lajos helyettesítőjeként gr. Teleki Árvéd helyett, ismét ő Balla Aladár helyett, végül *Harsányi Elemér*, utóbbi Szalay Lajos nevében is.

Ezután szegeket vertek még a zászlórudba a különböző egyházak, dalegyletek, közokta-

tási intézetek, hivatalok, a „Zasztava” és a „Határőr” képviselői, nemkülömben számosan egyesek, mint magánosok.

A zászlószegek beverése teljes egy órát vett igénybe s így már 2 óra volt, midőn *Harsányi Elemér* a diszközgyűlést bezárta.

Ekkor a „Szózat” éneklése mellett a közönség egy része a fedett nyári-tánchelyen terített asztalokhoz ült, míg másik része pedig hazasietett.

A közös ebéden mintegy 200-an vettek részt mindvégig emelkedett hangulatban.

Sikerült felköszöntőket mondottak *Virág István* gr. Teleki Árvédnéra és *Piukovich Ferenccé*re, *Balla Árpád* Kossuth Ferencre és gróf Apponyi Albertre, *Bozsenik Béla* dr. Balla Aladárra, *Stark Henrik*, a budapesti „Törökvas” dalegylet karnagya az „ujvidéki polgári magyar daloskör”-re, dr. *Piukovich Sándor* a vendégdalosokra, *Harsányi Elemér* gr. Teleki Árvédre és *Amon Pálra*, *Amon Pál* az új zászlóra, dr. *Sánta György*, a szabadkai dalárda elnöke az ujvidékiekre, *Popovics Sebő* a zombori casinó-dalárda képviselője a nőkre.

A lakoma végeztével, d. u. 6 órakor megkezdődött a dalosverseny szintén nagy közönség jelenlétében.

A versenyben résztvettek: a „Temesvári gyárvárosi zene- és dalegylet”, az „Ujvidéki dalárda”, a „Nagykikindai polgári dalegylet”, a „Szabadkai dalárda”, a budapesti „Törökvas dalegylet”, a „Rákosligei dal- és zenekör”.

A versenyen az első díjat, ezüst babérkoszorút, a „Szabadkai dalárda”, a második díjat, ezüst serleget, a budapesti „Törökvas dalegylet”, a harmadikat, ezüstözött kürtöt, a „Rákosligei dal- és zenegylet” nyerte.

A verseny után este 8 órakor tánc következett, mely a reggeli órákba is benyúlt.

Pünkösdhétfőjén az összesereglett dalosok vonatokkal elutaztak kimerülten pihenni hazá — otthonaikba.

HIREK.

Pályázat a bíróságnál. A törvényszék elnöke pályázatot hirdet a járásbíróságnál *Lovassy Ernő dr.* távozása folytán megüresedett aljegyzői állásra. A pályázati határidő június hó 1. napján jár le.

Szerbek és németek harcza. Tavaly, november hó 4. napján bűcsű volt Sajkásszentivánon. Amint az már ilyenkor szokásos, se vége, se hossza nem volt a faluban a mulatózásoknak. Így mulatott a bűcsű alkalmából *Kreischer Károly* koresmájának egyik szobájában egy német, másik szobájában pedig egy szerb társaság. Egyszer csak úgy éjfél tájban a két szobában mulató társaság között szóváltás támadt, amelynek nemsokára a koresma szerb és német vendégsége között általános verekedés lett a következménye. A verekedés folyamán *Sztolits István* 28 éves sajkásszentiváni lakos a fején oly sérüléseket szenvedett, amelyeknek következtében 3 nap mulva kiszvendett. A megindult vizsgálat adatai szerint az elhalt *Sztolitsnak* sérüléseit *Kreischer János*, *Trischler Frigyes* és *Schmidt Mátás* sajkásszentiváni lakosok okozták, minél fogva megvádolta őket az ügyészség halált okozó testi sértés miatt. A vád fölött a napokban ítelt a törvényszék *Csarsch Dezső* elnök vezetése alatt s mert a vád a főtárgyaláson is beigazolást nyert, a bíróság vádlottakat *Karácsonyi István* alügyész vád- és dr. *Szlezák Lajos* ügyvéd védőbeszéde után a vád értelmében bűnösnek mondotta ki s fejenként 7 hónapi fogházra ítélte. Az ítéletet az összes érdekelték meglebheztek.

Lemondott honvédtiszt. A m. kir. 6-ik honvédtábornokhoz tartozó *Dietzgen Imre* tartalékos honvédtábornok, ujvidéki kereskedő hadkötelezettségének eleget tévén, tisztirangjáról lemondott s ez alapon a honvédség kötelékéből elbocsátották.

Ezzel is szakítsunk. Ha csak egy ökölnyi nemzet fia azt hallja, hogy nemzeti Hymnuszának szent dallama száll az ég felé, mely áhitat fogja el s Hymnuszának megadja mindazt a tiszteletet, amely az élő embertől lehetséges és kitelik. Még inkább így van ez a nagy nemzetek szerencsésebb fiainál. Így van ez nálunk is hazánknak nagyon sok vidékén. Városunkban azonban többször tapasztaltuk a leghazafiasabb társaságoknál is, hogy mikor

jelenlétükben nemzeti Hymnuszunkat éneklék, vagy zenélik, mintha csak a „Vig özvegy”-nek valamelyik pajkos melódiájáról volna szó, sokan ülve maradnak, sőt folytatják tovább vidám kedvteléseiket. Ezt tapasztaltuk legutóbb a lefolyt országos dalosünnepélyén, ami különösen vendégeink előtt élénk visszatetszést keltett. Reméljük, hogy ezentúl, ha felhangzik a Hymnus, ily bántó jelenségekkel többé nem találkozunk.

Brankovics patriárcha ügye. A Magyarország értesítése szerint a szerb radikális párt megbízottai jártak szombat este *Bathány Tivadar* grófnál, hogy Brankovics György karlócai patriárcha hosszan húzódo ügyében közbenjárásra kérjék fel. A küldöttek: *Kraszovics György dr.*, *Musiczky Döme dr.*, *Manojlovič János dr.* és *Tomics Jása*, a Zasztava főszerkesztője hosszasan táncskoztak *Bathány* gróffal.

Választmányi ülés. A Chevra Kadisa választmánya holnap, szerda d. u. 6 órakor ülést tart, melynek tárgya az *Ernst József* lemondása folytán megüresedett elnöki állás betöltése.

Személyi hír. Vései Elek rendőrkapitány egy heti szabadságáról ma érkezik vissza Ujvidékre.

Rablótámadás a sétatéren. Tegnapelőtt este 1/10-kor 3-4 suhanc a sétatéren csudálatos vakmerőséggel rablást vitt véghez. *Novics Dusan* arra felé sétált, amikor háromnégy fiatal suhanc lefogta, a sürübe cipelte és ott zsebeiből minden pénzt, egy ezer koronás takarékettkönyvecskét, egy forgópisztolyt vettek el. A rendőrség a tetteseket *Sárközi Ferenc* és társai személyében kinyomozta és letartóztatta. Vakmerőségükért majd a bíróságnak fognak felelni.

Ujvidék árvízveszedelmében. Városunk árvízveszedelmével vezetőikben foglalkozunk. A Duna vize tegnap átlépte a kritikás magasságot: a hat métert és ma már 6 méter 15 centiméter magassággal veszélyezteteti városunkat. Ha tekintetbe vesszük, hogy a Duna vize Budapesten is folytonos áradásban van, úgy legalább két-három napig nálunk is áradás várható. Az árvíz-bizottság, úgy tudjuk, ma vagy holnap ülést tart és ekkor kimondja az árvízveszélybizottság megalakítását.

Lezuhant a tetőről. A Futaki- és Alkotmány-utcák sarkán levő és Kemény Samu dr. tulajdonát képező emeletes ház tetőzetét tegnap javították. A javítást *Nerek Mihály* ácssegéd végezte, de munkája közben elmulasztotta a megkívánt óvintézkedéseket és saját vigyázatlansága folytán a tetőről lezuhant. Esés közben az ereszen megakadt, ahol egy ideig tartotta magát, de szerencsétlenségére az eresz gyenge volt és leszakadt és vele *Nerek Mihály* is lezuhant. Néhány pernyi kintlódás után, még mielőtt a kórházba szállíthatták volna, meghalt.

Az Omke közgyűlése. Az „Omke” e hó 26-án d. e. 10 órakor tartja meg Budapesten évi közgyűlését, mely alkalomból az „Omke” tagjai mérsékelt áron utazhatnak Budapestre és vissza. A mérsékelt jegyekhez tartozó igazolványokat Beregi József titkár szolgáltatja ki.

Ujvidéki színészet.

Szombat este 2 szindarabot adott elő társulatunk. Egyik volt *Heltai Jenőnek* „Karácsonyi vers” c. egy felvonásos vígjátéka, amely a nő és családok szerkesztőnek, az irói foglalkozásból származó viszontagságos életét tárja elénk egyetlen-egy este, a karácsony estéjének története kapcsán kedvesen és mulatságosan. A rövidke darab nagyon tetszett az eléggé nagy számú közönségnek, de ebben kétségtelenül nagy része volt *Szomorj Miklós* és *Tövölgyi Margit* kitűnő játéka is. Kis szerepeikben jók voltak *Trányi Ilona*, *Pesti Kálmán* és *Jvány Antal*. A kis *Szabó Böske*, *Löwenberger Giza* és *Szabó Vilike* pedig gyermekszerepeikben kaptak már ily korán sok tapost. Az estének hátralévő részén *Wilde Oszkár* hírhedt „Szalome” c. egy felvonásos tragédiáján borzongott a közönség, mert az a vad állatiasság, mely ezen előadás alatt csak úgy ömlött a színpadról a nézőterre, valóban csak megborzongathatta a

működősséget. Az előadás illetően jellegét még inkább fokozta a szereplők nagy igyekezete, melylyel a „Salomé“-nak nem mindennapi dolgait, bár a darab szerzőjének intencióihoz híven, élénk tárták. E súlyos munkában első helyen érdemel igaz elismerést *Fodor Ella*, Salome hercegnő alakítója, aki különösen azon jelenetben, amikor perverz vágyai netovábbját elérve, a lefejezett Jochanna próféta véres ajkait csókolhatja, hatalmas drámai tehetségének minden tulajdonságát ragyogtatta. A *Xlenovits* mint Herodes, *Csókáné* a felesége, *Almássy* mint próféta, *Szomorj* mint a testőrség parancsnoka szintén kiválóat nyújtottak. S jók voltak a többiek is, bár kicsiny szerepeikben. Meg kell még emlékeznünk *Fodor Ella* kéjes „Salome táncá“-ról, mely méltán sorakozhatik annak eddig bemutatott produkciói mellé. Mert, hogy ez a tánc voltaképpen — produkció, ez a vélekedésünk semmiesetre sem alaptalan.

Vasárnap délután zsúfolt ház előtt *Martos Ferencz* és *Nuszká Jenő* 3 felvonásos kedves operettje, az „Aranyvirág“ aratta sikereit a cimszerepben *Felhő Rózsival*, ki mint mindig, úgy most is elragadta gyönyörű énekével és bámulatos játékaival az öt szinte vég nélkül ünneplő közönséget. Ugyancsak kijutott e bőkezű elismerésekből a többi szereplőknek is, kik szintén mindannyian a legjobbat adták abból, amit adhattak.

Este *Faragó Jenőnek*, Jókai Mór hasonló című regényéből írt „*Lőcsei fehérasszony*“ című „énekes történeti színmű“-vét láttuk. Azonban az előadás végeztével a csaknem felt ház jóformán bosszusan távozott a színházból, mert amit a különben jól játszó szereplők bemutatnak néki, azon nem tudott eligazodni — valószínűleg a sok kihagyás miatt. Ezen oknál fogva a sok összefüggés nélküli kép miatt úgy éreztük magunkat, mintha „színház“ helyett valami bioskopban volnánk s „színmű“ helyett mozgó fényképeket néznénk. Ilyen estéket pedig nem kérünk — *Makóéktól.* dr. m. i.

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.
Felelős szerkesztő: Mayer József.
Társ szerkesztő: Medvetzky Imre dr.

HIRDETÉSEK.

Petőfi-utca 38. sz. alatt
egy nagy műhely lakással
együtt azonnal kiadó
Bővebbet a házban. 106 2-2.

Kisasszony
ki a magyar és német nyelvet birja kerestetik.
Cím a kiadóhivatalban. 112.2-1

Fontos
szőlőbirtokosoknak
Legjobb minőségű Oltógumi,
Kékkő és Raffia kapható:
Ludwig József
fűszer- és csomage-kereskedésében. Ujvidék
Uri-utca 17. szám.

Eladó

két jól jövedelmező bérház a Kiszácsi-utcában. A jobb oldalon kocsmá- és borbély-üzlet van. Bővebb tudósítást a tulajdonos ad — Rézműves-utca 8. házszám alatt.

Felvilágosításul!

Téves fölfogások megelőzésére, tisztelettel értesítem, hogy helybéli gyáramban nemcsak az ismert „*Altator*“ különlegességet, hanem az összes **finom krém-likőröket, olosabb likőröket és belföldi rumkülönlegességeket** is készítem. Továbbá nagy raktárt tartok **eredeti jamalka rumból, francia cognacból, belföldi cognac-, szilvórium-, borovicska és törkölyből.** Különösen felhívom b. figyelmét **ezüst füstben főtt természetes málnaszörp gyártmányomra. Nagyrabecsült üzletbarátaimat tisztelettel meghívom gyári telepem szíves megtekintésére.**

Gessler Siegfried os. és kir. udv. száll.
Budapest—Kőbánya, Felsővaspálya-utca 33.
Telefon 82-45. Telefon 82-45.

Tisztelt háziasszony!

Ne hagyja magát új cikória-csomagok feldicsérlése által megtéveszteni, hanem legyen inkább arról meggyőződve, hogy a már sok év óta az Ön háztartásában is kipróbált

valódi :Franck: kávé-pótlék

a legjobb és továbbra is az fog maradni. —

Ügyeljen azonban, sürgősen kérjük, — pontosan ezen

védjegyeinkre

és

aláírásunkra:



Védjegy. D. X 7402 D. 6 II.



Védjegy.



Védjegy.



Kassa.

A jó fekvés az fél egészség!

ezt csakis az „*Ideal*“ rugany matrac által érthető el, a mely szabadalmazva és kiténtetve van.

A világ legjobb ágyléteje.

Könnyen!
felemelhető.

Könnyen!
szellőztethető.

Könnyen!
kezelhető.



Könnyen!
tisztítható.

Könnyen!
javítható.

Könnyen!
meggyőződhető a belső minőségéről.

A világ legjobb ágyléteje.

Az ágyléte megméréndő és bárhova 40 koronáért bérmentve küldi

102.10-3.

Schön V. kárpitos, Ujvidék.

Nem tetszés esetén minden költség nélkül visszaveszem.